

TRÀNSITS

**21 DE DESEMBRE
ESGLÉSIA PARROQUIAL DE
SANTA MADRONA**

LO JORN DEL JUDICI
EL CANT DE LA SIBIL·LA

PROGRAMA DE MÀ

OFICI LITÚRGIC EN COL·LABORACIÓ AMB L'OFICINA D'AFERS RELIGIOSOS

INÈS MAS VADELL, SIBIL·LERA

JORDI REGUANT, ORGUE POSITIU

FRANCESC VICENS VIDAL, PONENT

COMENTARI

per **Antoni Llofriu Prohens**

El *Cant de la sibilla* és un dels elements més representatius de la celebració de Nadal a Mallorca. La llarga tradició històrica associada a aquest cant i la rellevància social que té encara avui dia

feu que, l'any 2010, la UNESCO l'afegís a la Llista Representativa del Patrimoni Immaterial de la Humanitat.

Aquest cant té el seu origen en l'*Ordo Prophetarum* (Processó dels profetes), un drama litúrgic medieval en què es representava Sant Agustí d'Hipona interrogant els profetes de l'Antic Testament, que cantaven o recitaven les seves profecies sobre la vinguda del messies. En alguns indrets, a més dels profetes bíblics, també hi apareixien personatges pagans, com la sibilla o, fins i tot, el poeta romà Virgili. Aquest drama es representava a les esglésies la vetlla de Nadal i desaparegué progressivament a finals de l'Edat Mitjana. La sibilla, que era l'últim personatge d'aquesta processó, és l'únic element que n'ha perviscut. Ja desaparegut l'*Ordo Prophetarum*, la *Sibilla* se seguí cantant fins que, arran de les decisions preses al Concili de Trento (1545-1563), les autoritats eclesiàstiques decidiren suprimir-la. Només a Mallorca i a l'Alguer el *Cant de la sibilla* s'ha mantingut de manera continuada malgrat les diferents temptatives de prohibició.

El personatge de la “nostra” sibilla s'inspira en les sacerdotesses de la mitologia grega que, en alguns casos, profetitzaven l'arribada d'un rei que seria reconegut per tota la humanitat com a representant de la divinitat. El cristianisme medieval reconeix en aquesta figura el mateix missatge que en els profetes de l'Antic Testament. Així, en un dels moments més importants de l'any litúrgic cristià, l'últim ritual de preparació per a la commemoració de la primera vinguda de Jesucrist que se celebra el 25 de desembre, el *Cant de la sibilla* ens recorda que el cristià viu esperant la segona vinguda del fill de Déu i ens anima a seguir el seu missatge i a estar preparats per al seu judici i obtenir la salvació.

El *Cant de la sibilla* compta amb quatre elements fonamentals que el converteixen en un esdeveniment carregat de simbolisme i que, dins el seu context litúrgic, esdevé una vertadera experiència estètica. El primer element és el mateix cant, que sobre una melodia en cant pla narra com «un rei vendrà» per jutjar la humanitat i els terrors que es viuran durant aquest judici. El segon element són el vestit i l'espasa, que confereixen gran solemnitat al personatge i el missatge que porta. El tercer element és l'escenificació: la sibilla entra en processó, fa una pronunciada reverència davant l'altar, canta el seu oracle sostenint l'espasa verticalment, fa el senyal de la creu en acabar el seu missatge i torna a inclinar-se davant l'altar abans de marxar en processó. El quart element és la música que dialoga amb la sibilla. Aquest diàleg mereix especial atenció, ja que a cada indret podem trobar-hi una tradició particular. És habitual que, mentre la profetessa es desplaça pel temple i entre cadascuna de les estrofes, l'orgue o algun conjunt instrumental o vocal interpreti fragments musicals breus, ja siguin improvisacions sobre la melodia, cançons tradicionals o peces compostes específicament per dialogar amb la sibilla.

En la interpretació del *Cant de la sibilla* a la qual assistirem avui podrem sentir la melodia sibilina pròpia de la vila de Campos (Mallorca) a càrrec d'Inès Mas Vadell. Jordi Reguant, a l'orgue, dialogarà amb les intervencions vocals improvisant sobre diverses melodies vinculades al caràcter del cant i usant en alguns moments els esquemes polifònics d'Alonso Lobo i Bartomeu Càrteres. En aquesta interpretació, es presentarà per primer cop el vestit dissenyat per la intèrpret i confeccionat per Joan Artiques, amb l'assessorament de Francesc Vicens.